ВІДГУК

офіційного опонента на кандидатську дисертацію Вербового Василя Петровича «Оптимізація психофізичного стану майбутніх поліцейських в процесі фізичного виховання», подану на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення у спеціалізовану вчену раду К 20.051.10 ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Актуальність теми. Одним із пріоритетних напрямків діяльності Національної поліції є оптимізація психофізичного стану працівників різних підрозділів. Належна психофізична підготовка є невід'ємною частиною професійного становлення поліцейського, вона сприяє ефективному виконанню службових завдань, гарантуванню безпеки громадян та оточення працівників Національної поліції.

Основи професійно-прикладної психофізичної підготовки майбутні працівники опановують ще під час навчання у вищих навчальних закладах (ВНЗ) МВС України. Водночас аналіз особових справ працівників засвідчив, що на службі в Національній поліції України перебуває близько 40% правоохоронців, які не навчались у ВНЗ МВС України. Для професійного становлення таких працівників організовано курси підготовки полісменів, під час навчання на яких відбувається формування спеціальних знань, умінь та навичок, необхідних правоохоронцям для виконання службових обов'язків за конкретною посадою.

Попри широкий спектр досліджень фізичного стану працівників органів безпеки громадянського суспільства, сьогодні залишаються не вивченими особливості розвитку психічних, фізичних показників, даних фізичної підготовленості майбутніх поліцейських в процесі фізичного виховання, що своєю чергою негативно позначається на якості професійно-прикладної підготовки й зумовлює потребу у проведенні спеціального наукового дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2006-2010 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 3.1.1 «Теоретико-методичні та програмно-нормативні основи фізичного виховання учнів та студентів» (номер державної реєстрації 0109U000771), а також згідно зі Зведеним планом науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2011-2015 рр. Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту за темою 1.5. «Методологічні та нормативно-правові засади організації фізкультурної освіти та кадрового забезпечення у сфері фізичної культури і спорту» (номер державної реєстрації 0111U001717).

Ступінь обгрунтованості наукових полож ень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що сформульовані в роботі мають достатню ступінь обґрунтованості. Вірогідність отриманих у роботі результатів забезпечена адекватністю методів дослідження, поставленим завданням, коректною статистичною обробкою одержаних даних, а також позитивним ефектом впровадження результатів роботи у практику.

Наукова новизна роботи полягає у тому, що вперше встановлено перелік та особливості впливу основних чинників формування й розвитку важливих психофізичних якостей майбутніх поліцейських; встановлено, що стабільне зростання показників фізичних та психологічних якостей, рівня фізичної підготовленості й у цілому готовності майбутніх поліцейських до виконання оперативно-службових завдань можливе за умов використання у навчальному процесі як важливого елемента методики спеціальної фізичної підготовки курсантів, механізму штучно створюваної екстремальної ситуації, максимально наближеної до реальних умов діяльності; обґрунтована та експериментально підтверджена ефективність авторської програми оптимізації психофізичної підготовки курсантів та основних концептуальних положень її реалізації, що

спроможна забезпечувати їм у майбутньому впевненість і надійність при застосуванні адекватних фізичних прийомів у складних умовах самозахисту та силового впливу на правопорушників.

Практична значущість одержаних результатів полягає в розробці програми і моделі її впровадження в діяльність кафедр закладів системи МВС України; інтенсифікації психофізичної підготовки курсантів у процесі спеціальної психофізичної підготовки, яка максимально наближена до ситуацій силового протистояння злочинцям.

Практичну значущість підтверджено актами впроваджень результатів досліджень, що використовуються при організації і проведенні занять зі спеціальної фізичної та вогневої підготовки факультету №3 НАВС (№44/1 від 29.04.2016), факультету №1, №2, №3 Львівського державного університету внутрішніх справ (02.06.2016), Прикарпатського військово-спортивного ліцею Івано-Франківської обласної ради (15.03.2016 №93-1/01-07).

Розроблена програма може бути використана в практичній роботі викладачами бойової та фізичної підготовки ВНЗ системи МВС України, навчальних центрів МВС, патрульної служби, на курсах підвищення кваліфікації та перепідготовки поліцейських.

Основні положення дослідження відображено в 6 публікаціях, з яких 5 опубліковані у фахових виданнях України та одних методичних рекомендаціях.

Оцінка змісту дисертації, її завершення в цілому та ідентичності змісту автореферату й основних положень дисертації.

Дисертаційна робота складається зі змісту, переліку умовних позначень, вступу, п ’яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Дослідження викладено на 202 сторінках, з яких 162 - основний текст. У роботі використано 224 джерела наукової літератури, з яких з яких 22 – зарубіжних авторів.

Аналіз дисертаційного дослідження засвідчує, що дисертант застосував оригінальний принцип структуризації матеріалу, що дозволило забезпечити чіткість викладення матеріалу проведених досліджень.

Оформлення автореферату відмічається ідентичністю, логікою та послідовністю викладу, відповідністю подання наукових результатів положенням дисертації.

У **вступі** обґрунтовано актуальність проблеми, визначено об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, розкрито наукову новизну, практичну значущ ість роботи, особистий внесок здобувача, описано апробацію результатів досліджень та їх впровадження

У першому розділі роботи «Теоретичне обґрунтування оптимізуючих чинників фізичного виховання майбутніх поліцейських у вищих навчальних закладах системи МВС України» представлений аналіз спеціальної літератури, який засвідчив, що у вітчизняній і світовій науковій періодиці накопичений значний матеріал з організації процесу фізичного виховання майбутніх поліцейських.

У другому розділі «Методи й організація досліджень» наведено відповідні досліджуваному аспекту методи (соціологічні - аналіз та узагальнення наукових даних, науково-методичної літератури, синтез, опитування, бесіда, інтерв'ю, порівняння отриманих показників; педагогічні - педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, педагогічні контрольні випробування; методи математичної статистики - кореляційний аналіз, t-критерій Стьюдента), дані про контингент який приймав участь у дослідженні і поетапний порядок організації проведених досліджень.

У третьому розділі «Морфофункціональна та психофізична характеристика майбутніх поліцейських» зроблено аналіз результатів констатувального етапу педагогічного експерименту. Необхідність оптимізації психофізичного стану лягла в основу експериментальної програми з фізичного виховання курсантів факультету № 3 Національної академії внутрішніх справ.

У четвертому розділі «Результати впровадження експериментальної програми з фізичного виховання в підготовку поліцейських» викладено короткий зміст експериментальної програми, організаційно-педагогічні умови її реалізації, дані розвитку показників психофізичного стану, рівня фізичної підготовленості, морфо-функціональних показників курсантів до і після

формувального етапу дослідження. Основною спрямованістю авторської програми є оптимізація психофізичного стану, підвищення рівня фізичної підготовленості та покращення фізичного здоров'я. Крім того характерною ознакою авторської програми є її методологічні засади. Рекомендована й перевірена на об'єктивність система педагогічного впливу дає можливість одержати наочну кількісну та якісну оцінку оптимізації психофізичного стану майбутніх поліцейських на визначені педагогічні впливи, що підвищує мотивацію до якісного виконання вправ, вона є важелем у зростанні активності курсантів у процесі навчальних занять та покращує результативність у всіх видах проведеного тестування.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» дисертантом на основі отриманих результатів охарактеризовано повноту вирішення завдань дисертаційного дослідження, у ході виконання якого отримано групи результатів, що підтверджують і доповнюють наявні досі розробки, а також отримано цілком нові дані.

Висновки дисертаційної роботи Вербового Василя Петровича відображають результати аналізу й узагальнення літературних джерел, витікають із отриманих результатів досліджень і свідчать, що поставлені у роботі завдання сприяли вирішенню важливого науково-прикладного завдання.

Поставлені завдання дисертаційної роботи повноцінно розкривають тему дослідження, переконливо висвітлюю ть наукову новизну та практичну значущ ість. Достовірність отриманих результатів дисертації підтверджується тривалістю дослідження, правильно підібраними методами математичної статистики та обробки даних. Висновки коректні, відповідають сформульованим у дослідженні завданням.

Разом з позитивними сторонами дисертаційної роботи слід відзначити певні недоліки, технічні помилки та дискусійні питання:

1. В актуальності роботи здобувачем при вивченні питання оптимізації психофізичного стану майбутніх поліцейських в процесі фізичного виховання проаналізований досвід українських науковців і представників країн близького

зарубіжжя. У той же час науковий пласт знань фахівців з Угорщини, Німеччини, Франції, Італії та інших країн, фактично проігнорований. Тому хотілося б почути від здобувача, які ж підходи, технології використовують фахівці зарубіжних країн для вдосконалення процесу фізичного виховання майбутніх поліцейських.

2. На нашу думку, корекції вимагає назва розділу 1. Насамперед, доцільно було б вказати, як засіб чого виступає фізичне виховання (формування здоров'я, зміцнення, розвиток тощо), конкретизувати вік (курсанти 17-18 років), що і є предметом вивчення дисертаційної роботи;

3. В розділі 2 ряд загальновідомих методів дослідження надто детально описаний (ст. 51-57);

4. Автор вказує на анкетне опитування (ст. 48), у той же час дана анкета ні в основному тексті дисертації, ні у додатках не представлена.

5. На стор. 101 здобувач представляє – у вигляді схеми, модель впровадження експериментальної програми оптимізації психофізичної підготовки майбутніх поліцейських, але дана схема не представлена у текстовій частині дисертації.

6. На стор. 128, 135 дисертації не зрозумілою є статистична достовірність між результатами курсантів ЕГ та КГ до та після експерименту.

7. Дисертаційна робота та автореферат містять технічні помилки (стор. 24, 26, 43, 69, 72, 78, 84, 98, 125 дисертації та 5, 6, 8 автореферату).

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Зазначені вшиє недоліки не впливають на загальну позитивну оцінку. Тому вважаємо, що дисертаційне дослідження Вербового В.П. на тему «Оптимізація психофізичного стану майбутніх поліцейських в процесі фізичного виховання» за актуальністю, змістом, обсягом і повнотою викладення основних результатів у публікаціях відповідає «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567, а її автор заслуговує на присвоєння наукового

ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту зі спеціальності 24,00.02 - фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор,
начальник кафедри фізичного виховання,
спеціальної фізичної підготовки і спорту
Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного С.В. РОМАНЧУК

Згідно,
Начальник відділу особового складу та стройового

С.В. ГЛАДЕНЮК

Прикарпатський національний
ім. Василя Стефаника
03.02.11/384
20 16 р.